

Áruán buk ái Paulo a le on uri narsán ái TIMOTEO

Worwor táil

Ái Paulo kán tu kis be i rumán batbat kalar adi Rom. Ái Paulo ákte mánán on ngo pátum má da up bingi (2Ti 4:6-8) má ák lala hol i kes sár á táit. Má táit er ngo ái Timoteo má bos tám ruruna da kebepta kuluknai lain arbin na káp má ding keles palai á bos sápkín angagur án tám aratintin (1:13-14, 2:2, 2:14-3:17). Ái á tilik káplabin er ák le i buk minái ái Paulo. Ák arakrakai i Timoteo suri na eran suri na lu arbin mai lain arbin (4:1-2), má ngo na eran suri na tur dik i katbán tan arabilbilíng (1:8, 2:3, 4:5). A lain aratintin on á buk minái ur singín bos tátáil án lotu onin ngo da arbin kuluk mai lain arbin má ololoh kuluknai kándi matananu.

¹ Á iau Paulo, iau apostolo si Iesu Karisito kabin i nemnem si Káláu ák ilwa pas iau, má ngorer iau lu aposoi matngan liu er ái Káláu ákte oror pagas mai ngo ur kángit á git er git tukes mam Iesu Karisito.

² Má iáu Timoteo, iáu ngoro kang kalik alal. Iau sung Káláu Kák git mái Iesu Karisito kángit Konom suri diara tari kándiar artangan má kándiar bál matau má armámna mul uri narsam.

Ái Paulo a arakrakai i bál ái Timoteo

³ Iau utung kuluk sur iáu uri narsá Káláu, ái koner iau lotu uri narsán ngorer i rang támin i iau di longoi. Iau lu lotu uri narsán mai balang a pilpil má kápate atiutiu iau. Má iak balbal hol pas iáu i tan pákánbung iau lu sung.

⁴ Iau hol páptai luir matam a sal i pákánbung er iau han pas alar iáu, má kak lala riri suri ina mák iáu mul suri balang na káng mai laes.

⁵ Iakte hol páptai kam ruruna ngo a támin muswan. Má iau mákái ngo matngan ruruna erei ákte tákwái kis i bál ái wakam ái Lois, má erei mul i mamam ái Unáis. Má ákte talas uri narsang ngo matngan ruruna ngorer a kis mul i balam.

⁶ Má kabin i kam ruruna ngorer, iak abálsa iáu suri una husi náng kurkurem á artabar káián ái Káláu ákte tari singim i pákánbung iau oboi aru limang i iáu.

⁷ Una longoi ngorer kápkabin ái Káláu kápate tabar git mai mátut. Kápate. A tabar git mai rakrakai má armámna arliu má mai tatalen án kátlán timani nemnem sang na káp longoi sápkín.

⁸ Má ngorer koion una mátut. Una mangan mai arbin talas sur kángit Konom, má koion una rumrum kabin iau kis i kamkabat suri kán him. Ái sár una eran suri una puski rangrangas suri lain arbin tiklik mam iau, má una puski ngorer mai rakrakai káián ái Káláu,

⁹ koner a tangan pas git má áng kilkila pas git suri gita kán matananu a pilpil. A longoi ngorer kápate ngo suri git longoi táit a nokwan, kápate. A tangan pas git ngorer kabin a mur arwat pasi

1:3: Apo 23:1

1:5: Apo 16:1

1:6: 1Ti 4:14

1:7: Rom 8:15

1:9: Epe 2:8-9; Tit 3:5

kán holhol taru til hirá mák nem suri na tangan git. Hirá sang kápte besang á akaksim, ái Káláu ákte hol páksi ngo na inngas tari kán artangan, má ngorer ák tarwa pala Iesu Karisito uri narsá git.

¹⁰ Má onin ákte long arwat pasi er ák inngas tari sang i pákánbung a hut sosih ái Iesu Karisito kángit Tám Araliu. Ái ái koner ákte suh palai rakrakai káián minat, má mai lain arbin ák talka pasi liu áklis uri maraslahi.

¹¹ Mái Káláu ákte ilwa pas iau suri longoi kán him án apostolo má tám arbin má tám aratintin suri ina arbin talas mai lain arbin.

¹² Má kak talar er, ái á káplabin iak áslai rangrangas minái i rumán batbat kalar. Ái sár káp iau te rumrum ngo iau kis i kamkabat, kabin iau mánán i Koner iau ruruna on giur lu kis án ararguna, má ngorer ák tumran i kak hol ngo ái na kebepa iau má him ákte tari singing nák han pang i pákánbung án nagogon.

¹³ Ukte longra pasi aratintin a nokwan til main singing. Má ái na uri kam tohtohpas suri una mur on. Tili ruruna má armámna er i balam, iáu artálár suri una long arwat i táit minái kabin u kes mam Iesu Karisito.

¹⁴ Áá, una bálbál káuri aratintin er ái Káláu ákte rusan páksi singim. Una bálbálken on mai artangan káián Tanián a Pilpil er a kis i git.

¹⁵ Ukte talas ngo bos tám ruruna no tili balis á Esiá tiklik mam Pigilus mái Ermogenes dikte táu

alar iau. Di no di rumrum kunán i iau kabin iau kis i kamkabat.

¹⁶⁻¹⁷ Máí sár ái Onesiporus kápte. I pákánbung a tapam hut main Rom, a tungai ser sur iau ák han pang i pákánbung ák ser pas iau. Má a lu balbal agasgas pas iau, má kápate rumrum kunán i iau kabin iau kis i kamkabat. Má ngorer iak sung Konom suri na akulukna Onesiporus má ái rung di kis tiklik mai.

¹⁸ U mánán ngo ákte tangan iau i marán sál tungu iau anang Epeso. Ngorer iak sung ngo i áwáwatin bung, ái Konom na akuluknai.

2

¹ Ái Iesu Karisito a lu tangan git má gitá rakrakai. Má ngorer Timoteo, iáu natung, una tur rakrakai i artangan ái Káláu ákte tari si git er git kes mam Karisito.

² Aratintin erei ukte longrai singing iau parai i mátán táil i matamata, una aratintin bul mai ur si rung er da muswan mai him má da artálár mul suri atintini tan lite.

³ Una eran ngo á iáu mul una puski rangrangas tiklik mam gim ngorer i lain tám arup si Iesu Karisito.

⁴ Kálámul a lu talar mai him án tám arup, a nem sang suri na agasgas pasi kán pakpakta, má ngorer kápnate lala sadok i tan tatalen tili malar na káp tal páptai alari kán him án tám arup.

⁵ Má ngorer mul ngo tekes a rut i arkarsa, máí sár kápte a mur i pinsokon arkarsa, kápte na kipi á arsupan ur on.

⁶ Tám himhimna a rakrakai mai him, ki na áían á mulán balbal tili kán num.

⁷ Una hol tangrai á tan táit minái iau parai, kabin ái Konom na atalsai kam hol suri unák mánán tusi tan táit no iakte parai singim.

⁸ Una hol kebepta Iesu Karisito er sumlahin ái kabisit Dewit. Ái Káláu a salaptur kalengnai tili minat. Má ái á lain arbin iau lu arbin mai,

⁹ má lain arbin er ái á káplabin iak áslai rangrangas minái i rumán batbat kalar. Di mák iau ngo iau tám abulbul má ding kabat pápta iau mai sen. Ái sár pinpidan si Káláu kápate artálár ngo da kabat páptai.

¹⁰ Má ngorer a gas i balang suri áslai toltolom rangrangas suri rung er ákte ilwa pas di ái Káláu dák ruruna i Iesu Karisito má da kipi araliu má otoi mul i minmáir er kápnate rah.

¹¹ Má worwor minái a támin muswan.
“Ngo gitáte mat tiklik mam Karisito,
gita liu tiklik mul mai.

¹² Ngo gita tur atu pagas mai kángit ruruna,
gita kátlán tiklik mul mai.

Ngo git arkawar palai,
ái mul na pua pala git.

¹³ Ngo kápate git muswan uri narsán,
ái a muswan pagas uri narsá git,
kabin kápate artálár ngo na arkeles i ninsin
nák lite.”

Lain tám him si Káláu na mur i tatalen ngádáh?

2:6: 1Ko 9:7 **2:8:** Rom 1:3; 1Ko 15:4 **2:9:** Epe 3:1, 13; Pil 1:12-14 **2:11:** 2Ko 4:11 **2:12:** Mat 10:33 **2:13:** Rom 3:3-4; Tit 1:2

¹⁴ Una balbal abálsai bos tám ruruna suri tan táit min. Má una akeng i di i mátán táil ái Káláu ngo koion da arkipkip suri sálán tan worwor. Matngan arkipkip ngorer kápte lain wán, má a lu tok sáksáknai bál di sár ái rung erei di longrai.

¹⁵ Una rakai mai longoi him iakte parai singim tungu, suri ngorer ngo ái Káláu na tirwa iáu, ná k mákái kam lain him u longoi má ná k sormángát suri. Má ngorer káp una te rumrum, kabin ái Káláu ákte mákái ngo u lain aratintin mai kán pinpidan a muswan.

¹⁶ Má una táu alari worwor án armongoh a lite alari lain arbin, kápkabin ái rung di longoi tatalen erei a talka pas di ur tepák alari nemnem si Káláu.

¹⁷ Kándi matngan aratintin erei a ngoro sibal kán tu inan besang. Aru kálámul min ái Imanaus mái Piletus diar tili di á bos angagur án tám aratintin,

¹⁸ diaráte han tepák alari muswan. Diar aratintin ngo kápnate mon á apaptur kaleng namur. Kándiar aratintin diar lu parai ngo tungu má ái Káláu ákte aptur pas git alari minat má kápnate longoi mul. Má kabin i aratintin minái, marán te dikte arsok alari kándi ruruna i Karisito.

¹⁹ Mái sár, pinpidan si Káláu a ngoro rakrakai án toros er ái Káláu ákte atri ák tur dik pagas, má on á toros erei a kis i aru worwor ngoromin. Mulán a parai ngoromin, “Ái Konom a mánán i di ái rung er di káián muswan.” Má áruán worwor

a parai ngo, “Di no er di parai ngo di káián ái Konom, kí da tapriu alari sápkín.”

²⁰ I rum kán konom a lu mon i aru matngan pelet. Kesá matngan di longoi mai gol ngo siliwa, má di lu sokoi namnam áían konom má áían rang natun ur on. Má kesá matngan di longoi mai kubau ngo bim, má tám toptop a lu longoi durwán him mai ngorer a lu sár palai pinles ur on suri da láp kai uri lulpin.

²¹ A ngorer mul suri tám ruruna. Ngo kálámul a timan pasi sang alari bos táit minái iakte worwor suri, kí ái ákte eran sur kán konom na him tiklik mai. Má ngorer ái Káláu na apilpil pasi má ná k akiláng on suri na longoi lalain him mai.

²² Timoteo, una kaplah alari boh sápkín tatalen erei bos kaukak di lu nem suri da longoi. Á iáu tiklik mam rung gam lu lotu uri narsán ái Konom mai pilpil án bál gam, gama lu tiptipar namurwai tan lain tatalen ngoromin. Na nokwan i ninsin i gam, má gama lu muswan uri narsán ái Káláu, má gama lu mámnai tan kálámul má kis matau tiklik mam di.

²³ Má á iáu sang koion una solsolta iáu uri katbán arkipkip mai worwor ngorer i tan ngul di lu longoi, kabin u mánán ngo matngan arkipkip ngorer a lu apuar pasi arngangar.

²⁴ Má a kuluk ngo tám toptop káián ái Konom kápnote lu arngangar. Ái sár na lu kuluk mai tan kálámul, má na lu atintin timani matananu, má na lu bál konmi worwor kándi ái rung di puai.

25-26 Bos kálámul di lu kurtara mai aratintin a muswan, ái Satan ákte pidir pas di má ngorer dik taram on. Tám toptop káián ái Konom na anokwa di mai tatalen án arabálbál suri ngo ái Káláu na tangan di gut, má dǎng kelsei kándi holhol má dák mák ilmi muswan, má kándi hol nák talas kaleng má dák táu alari pidir si Satan.

3

Toltolom sápkín na hut i áwáwatin bung

¹ Mái sár iau nem ngo una talas ngo i áwáwatin bung na tapam hut á tilik sápkín pákánbung án rogorogo.

² Má marán kálámul da lu longoi bos sápkín ngoro minái:

da lu mámna kalengna di masik sang,
 má da lu lala kákir suri pirán tabal,
 má da lu butbut mai kándi minsik,
 má da lu hol apakta pas di sár,
 má da lu ot bilingnai rung di hol agengen i di,
 má kápte da tini longra pasi rang mám di má rang kák di.

Ngo una tabar di mam te táit, kápte di tini ot kuluk suri,
 má káp kándi te rumrum uri narsá Káláu.

³ Má tan kálámul minái káp kándi te armámna uri narsán rang buh di,
 má kápte di lu nem i hol palai sápkín kán lite,
 má di lu angagur i mátán matananu uri turán,
 má kápte di lu kátlán kalengnai kándi liu,
 má di ái rung di nem suri rapis sáksáknai tan kálámul,

má di kurtara mai a kuluk.

⁴ Má tan kálámul ngorer di lu asong tarwai kálámul,

má di lu sangar i longoi táit a sák,

má di lu tubán hol apakta pas di sang,

má di kákir suri tan táit a agasgas pasi bál di sang alari tan táit ái Káláu a nem on.

⁵ Má bos kálámul ngorer di mur arwat pasi pinsokon lotu, mái sár ami bál di kápдите sormángát pasi rakrakai si Káláu ngo na him.

Má tan matngan kálámul ngorer, ororok mam di. Gama kaplah alar di!

⁶ Boh matngan kálámul erei di lu han uri narsán te tan aratámán má dik lu totor pasi tan ngul án wák. Tan wák erei kándi holhol a gáugáu, má kándi tan sápkín tatalen a taun pápta di, má kándi tan sápkín nemnem a sisdo di má dik tungai mur on.

⁷ Boh wák erei di tiptipar namurwai marán aratintin, mái sár kápte di arwat suri da mák tusi támin muswan.

⁸ Aru kálámul tungu, ái Ianes mái Iaberes, diar tohoi suri tur pala Moses. Io, a ngorer mul onin. Bos angagur án tám aratintin erei di tur palai aratintin muswan. Kándi hol a káng mai sápkín má kándi ruruna a wáráh, kápate muswan.

⁹ Mái sár kándi angagur kápnate kis ák dol kápkabin tan kálámul da mák tusi ngo kándi aratintin kápte a támin. A ngorer mul mam Ianes mái Iaberes hirá.

Ái Paulo a inau i Timoteo

¹⁰ Mái sár á iáu u mánán i iau ngo kak aratintin a támin. U mánán i bos táit no a kis i kak liu. U mánán i kak aratintin. U mánán i ninsing. U mánán ngo iakte sirai kak liu suri lain arbin. U mánán i kak ruruna má kang kis pau pasi bos rangrangas, má kak armámna má kak tur rakrakai i pákánbung iau banai taun.

¹¹ Má u mánán mul ngo iakte áslai toltolom arabilbiling má rangrangas. Áá, u mánán i tan táit a tapam hut narsang i atul á malar á Antiok má Ikoniám má Listara, má lala arabilbiling er iau áslai iatung. Mái sár ái Konom a asengsegeng i iau tili bos taun no minái.

¹² A ngorer sár mam git no git kes mam Iesu Karisito má gitá tohoi suri mur arwat pasi nem-nem si Káláu, gita áslai mul i arabilbiling.

¹³ Mái sár tan sápkín kálámul má tan tám angagur, kándi sápkín til tungu di longoi a sák, má na maras hanhan sang má nák tuan sák taladeng namur. Mái rung minái di lu agurái matananu mai kándi angagur, má marán di agur di bul.

¹⁴ Má iáu Timoteo, u mánán i rung di atintin iáu mai lain arbin má uk ruruna i di. Pasi á ngorer una ruruna pagas i aratintin ukte kipi si di. Aratintin erei ákte tumran i kam holhol ur on.

¹⁵ Til tungu iáu gengen kalik be, u aratintin suri pinpidan si Káláu má uk lala mánán on. Má kabin u mánán i pinpidan, uk talas ngo ái Káláu na aliu iáu kabin u ruruna i Iesu Karisito.

¹⁶ Ái Káláu á káplabin á kán pinpidan no, má kán pinpidan a lu tangan git ngoromin. A lu atintin git

suri muswan, má ák lu tur kári aratintin er kápote nokwan, má ák lu anokwai tatalen a sák, má ák lu inau mul i tan kálámul suri da liu namurwai tatalen a nokwan.

¹⁷ Má ngo kálámul a aratintin mai pinpidan, ái á matngan kálámul ákte eran suri longoi toltolom him a kuluk, má a lu long artálár pasi.

4

¹ Má pákánbung na kaleng on ái Iesu Karisito suri kátlán matananu no ngorer i kabisit, na nagonon i rung di liu be mái rung dikte mat má. Io, má i mátán táil ái Káláu mái Iesu Karisito mul, iau inau i iáu Timoteo ngo

² una arbin talas mai midán ái Káláu. Una leget i iáu suri arbin talas mai midán ái Káláu narsán matananu i pákánbung di nem suri longra pasi, má i pákánbung mul kápote di nem suri longrai. Una atintin timani matananu ngoromin. Una inau i di ngo kándi tatalen a sák má parai si di ngo da aunges alari tan tatalen erei, má una sosodukul i di suri da lu mur arwat pasi nemnem si Káláu. Má bos aratintin no erei una longoi mai tatalen án tubán agengen pas iáu sang.

³ Má onin una rakai sár suri atintini matananu ngorer, kabin pákánbung na tapam hut má tan kálámul kápdate alongra suri lengwen aratintin. Ái sár da tánlak alari lengwen aratintin má dák mur i kándi nemnem sár. Tan kálámul da longra pasi toltolom angagur án tám aratintin, má tan angagur án tám aratintin erei da parai singin matananu á tan táit sár di nem suri longrai.

⁴ Da mata palai longrai muswan, má dák tapriu suri mur i táit kápate támin.

⁵ Mái sár á iáu Timoteo, na siaroh pagas á balam. Una puski rangrangas i pákánbung u arsuar mai. Má una arbin mai pinpidan uri narsá rung kápdite longrai be. Á iáu á tám him si Káláu, má una long arwat pasi má arahi tan talar ái Káláu ákte tari singim.

⁶ Iakte tari kak liu ngorer i osmapak ur si Káláu. Páput má ina mat, má kak minat na ngoro suir wain di lu urai urami iátin osmapak suri arahi osmapak.

⁷ Iakte arahi má kak him án arup ngorer i lain tám arup si Iesu Karisito. Má iakte arahi arkarsa er ái Iesu ákte tari singing suri ina rut on. Iakte kebeptai má bálbálken on á ruruna muswan.

⁸ A arkip á kán nagogon ái Konom uri narsán matananu no, má ákte leget on mona iau á arsupan na sas pasi má tari singing i bungán nagogon. Má arsupan erei a ngoro balaparip da tari ur si rung sár di rut i arkarsa má dik sorliu. Má arsupan erei, kápte ngo á iau sár ina top on, kápte. Ái rung di konkon masmasik suri na sangar i elkalengleng si Iesu, á di mul da top on á matngan arsupan erei.

Aarahrahi worwor

⁹ Timoteo, una tohoi suri sangar i han ur main. Kak lala riri suri ina mák iáu.

¹⁰ Kabin ái Demas a lala nem i ninsin naul bim má ngorer ákte táu alar iau má uranang

Tesolonika. Ái Kores ákte han uranang Galatiá, mái Tito ákte han mul uranang Dalmatia.

¹¹ Tu ái Luka masik sár má a kis minái narsang. Una tar wor pas Marko má unák lami gaurák tiklik no ur main, kabin ái a arwat suri na lala tangan iau mai kak him.

¹² Má sur Tikikus, iakte tarwa palai uranang Epeso.

¹³ Má pákánbung una han ur mainái, una kipi mul i lusán i iau er iau obop páksi si Karpus inang Toroas, má unáng kipi mul á kak tan pákán ram má kak tan buk er di longoi mai kápán ololas. Ái a lala támin táit suri una kipi.

¹⁴ Be Timoteo, u hol pápta Aleksada koner a lu sawi aen? Ái a lala long bengtai kak him. Ái Konom na arangrangas on suri sápkín ákte longoi.

¹⁵ Má á iáu mul una ololoh kuluk sur Aleksada, kabin a lala tok sáksáknai kángit aratintin sur Karisito.

¹⁶ I mulán pákánbung iau sámTUR i nagonon main Rom, kápte kes a hut suri tur tangan iau, ái sár di no di táu alar iau. Iau sung Káláu suri na hol palai táit er di longoi mam iau.

¹⁷ Mái sár ái Konom a tangan pas iau. A sámTUR tiklik mam iau má ák tari rakrakai singing. Má kabin a tari rakrakai singing, iak arbin mai lain arbin, mái rung tili risán di kis main i nián nagonon di longrai pinpidan. Bos tám nagonon di eran suri obop iau uri minat, mái sár kápte. Ái Konom a saras pas iau alari minat.

¹⁸ Áá, ái Konom na saras pas iau alari tan sápkín no, má na long pas iau inak hut kuluk ami bát i pokon a kis án nagonon ái. Parpara agas uri narsán ákákklis. A támin.

¹⁹ Iau árár pas Akuila diar mokson ái Pirisilá, má iau árár pas Onesiporus mul mái rung no di lu kis i kán rum.

²⁰ Ái Erastus kán tungai kis be á Korin, mái Toropimus iau han alari á Miletus kabin a sasam.

²¹ Una tohoi sang suri una sangar i han ur main táil i taul gus. Ái Iubulus a árár pas iáu, má rehei mul ái Pudenis mái Linus mái Kalaudia. Má bos tám ruruna no di árár pas iáu mai lain nas.

²² Iau sung Konom na asosah i iáu, Timoteo. Artangan na kis narsá gam no.

Hutngin kamkabat si Káláu
The New Testament in the Sursurunga Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sursurunga long
Niugini

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sursurunga

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 0727222139

The New Testament

in Sursurunga

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-09-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

59d51359-0c11-5334-a2e7-0e40b5a3442f